

CM-Públic

DELEGATS DELS MINISTRES RECOMANACIONS CM/REC (2018) 4 21 DE MARÇ DE 2018

**Recomanació CM/Rec (2018) 4
del Comitè de Ministres als Estats membres
sobre la participació ciutadana en la vida pública local**

(adoptada pel Comitè de Ministres el 21 de març de 2018, en la 1311a reunió dels delegats dels ministres)

El Comitè de Ministres, en virtut de l'article 15.b de l'Estatut del Consell d'Europa,

Considerant que l'objectiu del Consell d'Europa és assolir una unió més estreta entre els seus membres per protegir i promoure els ideals i els principis que formen el seu patrimoni comú, així com per afavorir el seu progrés econòmic i social;

Considerant que la participació ciutadana és una part essencial de la idea de democràcia i que els ciutadans i les ciutadanes que estan compromesos amb els valors democràtics, conscients de les seves responsabilitats cíviques i actives en la vida política, són la força motriu de tot sistema democràtic;

Reafirmant la seva convicció que la democràcia representativa forma part de l'herència comuna dels Estats membres i representa el fonament de la participació ciutadana en la vida pública en els àmbits nacional, regional i local;

Invocant les pràctiques de la democràcia directa en determinats Estats membres;

Considerant que la democràcia participativa, que respecta i reconeix la funció exercida pel conjunt dels actors, pot nodrir i completar la democràcia representativa i directa en fer-la més reactiva a les preocupacions de la ciutadania, i contribuir d'aquesta manera a la instauració de societats inclusives i estables;

Convençut que la democràcia local és una de les pedres angulars de la democràcia als països d'Europa i que reforçar-la és un factor d'estabilitat;

Constatant que la democràcia local s'exerceix avui dia en un context difícil en constant evolució, com a resultat no només de les modificacions estructurals i funcionals produïdes en l'organització de les col·lectivitats locals, sinó també de les evolucions polítiques, econòmiques, culturals i socials a Europa;

Conscient que les expectatives de la ciutadania continuen evolucionant, que la política local continua canviant de forma, amb ciutadans i ciutadanes que cerquen i practiquen noves formes de compromís i d'expressió, i que aquestes transformacions exigeixen, ara encara més que abans, uns mètodes de participació més directes i més flexibles;

Considerant que actualment segueix sent imprescindible que les institucions públiques locals restableixin el contacte amb la ciutadania i hi responguin d'una manera nova, per mantenir la legitimitat del procés de presa de decisions, en particular pel fet que, tan sovint, avui dia, el nivell de confiança dels ciutadans i les ciutadanes en les institucions electes disminueix;

Reconeixent que hi ha disponibles una gran varietat de mesures destinades a promoure la participació ciutadana i que aquestes mesures es poden adaptar a les diferents situacions localment;

Considerant que el dret de la ciutadania a participar en les decisions importants, que impliquen compromisos a llarg termini o decisions difícilment reversibles que els afecten forma part dels principis democràtics comuns a tots els Estats membres del Consell d'Europa;

Considerant que és en l'àmbit local en el qual aquest dret es pot exercir més directament i que, per tant, convé actuar per implicar la ciutadania de manera més directa en la gestió dels afers locals, alhora que es protegeix l'eficàcia i l'eficiència d'aquesta gestió;

Considerant que el diàleg entre la ciutadania i les col·lectivitats i els representants locals és essencial per a la democràcia local perquè reforça la legitimitat de les institucions democràtiques locals i l'eficàcia de la seva acció;

Considerant que, d'acord amb el principi de subsidiarietat, les autoritats locals tenen, i han d'assumir, un paper fonamental en la promoció de la participació ciutadana i que l'èxit de tota política de participació democràtica local depèn del compromís d'aquestes autoritats;

Tenint en compte la necessitat d'actualitzar la Recomanació [Rec \(2001\) 19](#) del Comitè de Ministres als Estats membres sobre la participació ciutadana en la vida pública local, i considerant que els canvis que s'han produït des que es va adoptar justifiquen substituir-la per la present recomanació;

Tenint en compte:

el Protocol addicional a la Carta europea de l'autonomia local sobre el dret a participar en els afers del govern local (STCE 207);

la Recomanació CM/Rec (2009) 2 del Comitè de Ministres als Estats membres sobre l'avaluació, l'auditoria i el seguiment de la participació i de les polítiques de participació local i regional, i l'eina CLEAR, que figura annexa a la recomanació esmentada; els 12 Principis de bona governança democràtica; i les Directrius relatives a la participació civil en les decisions polítiques ([CM\(2017\)83-final](#));

Recomana als governs dels Estats membres emprendre les accions que preveuen els paràgrafs 1 a 5 següents, o encomanar-les a les autoritats públiques competents en la matèria, tenint en compte les seves disposicions constitucionals o legislatives respectives.

1. Definir, fent-hi participar les autoritats locals i –si escau– regionals, una política de promoció de la participació ciutadana en la vida pública local d'acord amb:

- els principis recollits per la Carta europea de l'autonomia local (STE 122);
- el Protocol addicional a la Carta europea de l'autonomia local sobre el dret a participar en els afers del govern local (STCE 207);
- les Directrius relatives a la participació civil en les decisions polítiques ([CM\(2017\)83-final](#)); i
- els principis que figuren a la part A de l'annex d'aquesta recomanació;

2. Adoptar, en el context d'aquesta política i d'acord amb la part B de l'annex d'aquesta recomanació, les mesures que siguin de la seva competència, en particular amb vista a millorar el marc legal de la participació i garantir que la legislació i la reglamentació nacionals permetin a les autoritats locals i regionals utilitzar un ampli ventall d'instruments de participació;

3. Invitar, d'una manera apropiada, les autoritats locals i regionals a:

- adherir-se als principis que s'enumeren a la part A de l'annex d'aquesta recomanació, i comprometre's a implementar de manera efectiva la política de promoció de la participació ciutadana en la vida pública local;
- millorar la normativa local i regional i les modalitats pràctiques relatives a la participació ciutadana en la vida pública local, i emprendre totes les altres mesures que siguin de la seva competència amb l'objectiu de promoure la participació ciutadana, d'acord amb les mesures que s'enumeren a la part B de l'annex d'aquesta recomanació;

4. Avaluar periòdicament les polítiques de participació ciutadana per assegurar-se que conserven el seu caràcter efectiu i actual;

5. Garantir la traducció d'aquesta recomanació a la llengua o les llengües oficials dels seus països respectius i, de la manera que considerin adequada, publicar-la i posar-la en coneixement de les seves autoritats locals i regionals;

Decideix que la present recomanació substitueixi la Recomanació [Rec \(2001\) 19](#) del Comitè de Ministres als Estats membres sobre la participació ciutadana en la vida pública local.

Annex a la Recomanació CM/Rec (2018) 4

A l'efecte d'aquesta recomanació:

s'entén per "vida pública local" el conjunt de qüestions, serveis i decisions i, en particular, la gestió i l'administració dels afers que estan vinculats o relacionats amb la col·lectivitat local;

s'entén per "ciutadania" tota persona (inclosos, si escau, els ciutadans estrangers¹) que forma part d'una col·lectivitat local. Aquesta pertinença pressuposa l'existència d'un lligam estable entre l'individu i aquesta col·lectivitat.

Les definicions d'altres termes emprats en aquesta recomanació es presenten annexes a l'exposició de motius corresponent ([CM\(2018\)13-final](#)).

A. Principis bàsics d'una política de participació democràtica local

Els Estats membres haurien de:

1. respectar els principis aplicables a la comunicació de la informació establerts pel Conveni del Consell d'Europa sobre l'accés a documents públics (STCE 205), en les diferents qüestions que afecten la col·lectivitat local, a fi de donar a la seva ciutadania la possibilitat de participar en les decisions que tenen incidència en la seva col·lectivitat o que els afecten personalment, així com permetre la transparència en la presa de decisions de les autoritats locals, fet que reforçarà la responsabilitat dels qui prenen decisions davant dels seus actes;
2. cercar noves vies que reforcin l'esperit de ciutadania i promoguin una cultura de participació democràtica compartida per les col·lectivitats i les autoritats locals;
3. desenvolupar la consciència de la pertinença a una col·lectivitat i animar la ciutadania a acceptar la responsabilitat que els incumbeix de contribuir a la vida de les seves col·lectivitats;
4. concedir més importància a la comunicació entre les autoritats públiques i els ciutadans i les ciutadanes, i animar els responsables locals a posar en relleu la participació ciutadana i a considerar detingudament les seves demandes i expectatives per poder respondre de manera adequada a les seves necessitats;
5. comprendre el concepte de la participació ciutadana en el seu conjunt, tenint en compte alhora mecanismes de la democràcia representativa i formes de participació directa en la presa de decisions i en la gestió dels afers locals;
6. evitar les solucions massa rígides i permetre l'experimentació, donant prioritat a l'apoderament de la ciutadania; els Estats membres haurien de preveure, en conseqüència, una àmplia gamma d'eines de participació, així com la possibilitat de combinar-les i adaptar-ne l'ús segons les circumstàncies;
7. partir d'una avaluació a fons de la situació de la participació local, fixar els punts de referència adequats i preveure un sistema que permeti fer un seguiment de com evolucionen a fi d'identificar les causes de les tendències positives o negatives en la participació ciutadana i mesurar l'impacte dels mecanismes adoptats;
8. fer possible l'intercanvi d'informació sobre les pràctiques recomanades de participació ciutadana dins d'un país i entre països diferents, contribuir a l'aprenentatge per part de les autoritats locals de l'eficàcia dels diversos mètodes de participació i garantir que el públic estigui completament informat de tota la gamma d'oportunitats disponibles, tenint en compte la Recomanació CM/Rec (2009) 2 del Comitè de Ministres als Estats membres sobre l'avaluació, l'auditoria i el seguiment de la participació i de les polítiques de participació local i regional, i l'eina CLEAR, que figura annexa a la recomanació esmentada;
9. dedicar una atenció especial a la situació dels ciutadans i les ciutadanes que més dificultats tenen per participar activament en la vida pública local o que, de facto, n'estan al marge;
10. promoure la participació equilibrada de dones i homes en la política i en la vida pública en l'àmbit local;
11. reconèixer el potencial que els infants i els joves representen per al desenvolupament sostenible de les comunitats locals, i posar en relleu el paper que hi poden tenir;
12. reconèixer i reforçar el paper de les associacions i els grups de ciutadans com a socis clau per al

desenvolupament i el manteniment de la cultura de la participació, i com a força impulsora de l'aplicació de la participació democràtica;

13. reconèixer de quina manera les societats culturalment diverses i inclusives poden facilitar la participació de tothom en la vida pública de la col·lectivitat;

14. generar i aprofitar els esforços conjunts de les autoritats en tots els àmbits de la governança, amb cada autoritat com a responsable de la implementació de les accions adequades que siguin de la seva competència, d'acord amb el principi de subsidiarietat.

B. Accions i mesures per afavorir i consolidar la participació ciutadana en la vida pública local

I. Accions i mesures de caràcter general

Els Estats membres haurien de:

1. verificar si, tenint en compte la complexitat i la globalització de la societat, la identificació de les funcions clau de les autoritats locals en un entorn canviant permet al públic percebre la importància de les accions i les decisions locals;

2. posar en relleu aquestes funcions i verificar, si escau, que l'equilibri dels poders exercits en els àmbits nacional, regional i local garanteix a les autoritats i als representants locals unes competències i una capacitat suficients per actuar en l'àmbit local, a fi d'afavorir l'estimulació i la motivació necessàries per al compromís de la ciutadania. En aquest context, els Estats membres haurien d'aprofitar totes les ocasions de descentralització funcional i ampliar les responsabilitats de les autoritats locals;

3. donar a les autoritats locals la possibilitat d'implantar estructures participatives de proximitat que ofereixin a la ciutadania l'oportunitat d'influir en el seu entorn directe;

4. millorar l'educació dels ciutadans i les ciutadanes i integrar en els programes escolars i de formació l'objectiu de promoure la consciència de les responsabilitats que cada individu ha d'assumir en una societat democràtica, especialment dins de la seva col·lectivitat, ja sigui com a representats electes, administradors locals, funcionaris públics o mers ciutadans, d'acord amb la Carta del Consell d'Europa sobre l'educació per una ciutadania democràtica i l'educació en drets humans (Recomanació CM/Rec (2010) 7 del Comitè de Ministres);

5. encoratjar els representants i les autoritats locals, per qualsevol mitjà apropiat, incloent-hi l'elaboració i la publicació de codis de conducta, a adoptar uns comportaments conformes amb les normes més exigents del comportament ètic i que inspirin confiança en la ciutadania, tenint en compte:

- la Resolució 401 (2016), del Congrés dels Poders Locals i Regionals del Consell d'Europa, sobre la prevenció de la corrupció i la promoció de l'ètica pública en els àmbits local i regional;
- el Codi de conducta europeu relatiu a la integritat política dels representants locals i regionals; i
- el Manual abreujat de bones pràctiques sobre l'ètica pública local, del 2006;

6. millorar la transparència del funcionament de les institucions i les administracions locals, en particular:

i. assegurar el caràcter públic del procés de presa de decisions local (per exemple, mitjançant la publicació de l'ordre del dia de les sessions del consell local i de l'executiu local; l'accés públic a les reunions del consell local i de les seves comissions; les sessions de preguntes i respostes o la publicació de les actes de les sessions i les seves decisions);

ii. garantir i facilitar l'accés de tota la ciutadania a la informació relativa als afers locals (per exemple, mitjançant la creació d'oficines d'informació, centres de documentació i bases de dades accessibles al públic; l'ús de les tecnologies de la informació i de la comunicació; la simplificació dels tràmits administratius; i la reducció dels costos d'obtenció de còpies de documents), respectant la legislació sobre privadesa i seguretat;

iii. proporcionar informació adequada sobre les estructures administratives i els seus organigrames, i informar els ciutadans i les ciutadanes que estiguin afectats directament per un procediment en curs sobre l'estat d'aquest;

7. implementar una veritable política de comunicació per donar a la ciutadania l'oportunitat de comprendre millor els motius principals de preocupació de la col·lectivitat i les implicacions de les decisions polítiques més importants que aquestes estructures han de prendre, així com informar els ciutadans i les ciutadanes de les possibilitats i les formes de participació en la vida pública local.

II. Accions i mesures relatives a la participació en eleccions locals i el sistema de democràcia representativa

Els Estats membres haurien de:

1. revisar el funcionament dels sistemes electorals locals per comprovar si contenen defectes de fons o modalitats de vot susceptibles de dissuadir determinats grups de població de votar, i estudiar la possibilitat de corregir aquests defectes o modalitats, d'acord amb el Codi de bona conducta en matèria electoral adoptat per la Comissió Europea per la Democràcia a través del Dret (Comissió de Venècia) (CDL-AD(2002)023rev-F);
2. ocupar-se de promoure la participació en eleccions, d'acord amb la legislació nacional sobre el dret al vot. Si escau, els Estats membres haurien de dur a terme campanyes informatives per explicar com votar i animar la població a inscriure's als censos electorals i a votar. Unes campanyes informatives dirigides específicament a determinats grups de població també serien una opció adequada;
3. examinar la inscripció de l'electorat als censos electorals i la participació en les eleccions a fi d'identificar qualsevol evolució en la tendència general o qualsevol problema relatiu a determinades categories o grups de ciutadans i ciutadanes habilitats per votar, però que manifestin poc interès a fer-ho;
4. preveure mesures que facilitin l'acte de votar, tenint en compte la complexitat i les exigències de les formes de vida modernes, per exemple:
  - i. revisar les disposicions que regeixen el funcionament dels col·legis electorals (nombre, accessibilitat, horari d'obertura, etc.);
  - ii. introduir noves possibilitats de vot més conformes a les aspiracions de la ciutadania de cada Estat membre (vot anticipat, vot per correu, vot a les oficines de correus, vot electrònic², etc.);
  - iii. establir formes específiques d'assistència (per exemple, a favor de les persones amb discapacitat o il·letrades) o altres modalitats particulars de vot per a determinades categories d'electorat (vot per poders, vot a domicili, vot en hospitals, casernes, presons, etc.);
5. si escau, per calcular millor l'impacte de les mesures previstes, posar en marxa (o permetre) experiències pilot per provar les noves modalitats d'exercici del dret al vot;
6. examinar en quina mesura els candidats habilitats per presentar-se a càrrecs públics locals poden efectivament fer-ho i verificar, per exemple:
  - i. si l'electorat hauria de participar en el procés de selecció de candidats, per exemple, amb la introducció de l'opció de presentar llistes independents o candidatures individuals, o del vot preferencial;
  - ii. si l'electorat hauria de tenir més influència en l'elecció o la designació dels (caps dels) executius locals o l'alcaldia;
7. analitzar les qüestions relatives a l'acumulació de càrrecs públics, a fi d'adoptar les mesures susceptibles d'evitar l'acumulació de diferents càrrecs quan això impedeixi assumir degudament les funcions corresponents o provoqui situacions de conflicte d'interessos;
8. analitzar les condicions d'exercici del càrrec electe per determinar si alguns elements de l'estatus dels representants locals o les disposicions pràctiques sobre l'execució del càrrec poden obstaculitzar el seu compromís polític. Si escau, els Estats membres haurien d'estudiar les mesures susceptibles d'eliminar aquests obstacles i, en particular, de permetre als representants dedicar un temps apropiat a les seves tasques i alliberar-los de determinades restriccions econòmiques.

III. Accions i mesures per fomentar la participació ciutadana en la presa de decisions local i en la gestió dels afers locals

Els Estats membres haurien de:

1. promoure el diàleg entre la ciutadania i els representants locals, i sensibilitzar les autoritats locals sobre la diversitat de tècniques de comunicació amb el públic, així com la diversitat de possibilitats de participació directa dels ciutadans i les ciutadanes en la presa de decisions. Aquesta sensibilització es podria desenvolupar mitjançant la publicació de directrius (per exemple, en forma de carta de participació ciutadana en l'àmbit local), la realització de conferències i seminaris o la creació de directoris i interfícies numèriques que permetin publicar i consultar exemples de bones pràctiques;
2. desenvolupar, a través d'enquestes i debats, la comprensió dels punts forts i els punts febles dels diferents instruments de participació de la ciutadania en la presa de decisions, i fomentar la innovació i l'experimentació en els esforços de les autoritats locals per dialogar amb els ciutadans i les ciutadanes i implicar-los més en el procés de presa de decisions;
3. en particular, utilitzar completament:
  - i. les noves tecnologies de la informació i la comunicació, i vetllar perquè les autoritats locals i la resta d'organismes públics utilitzin (a més de les formes tradicionals i encara vàlides com els anuncis públics i els fullets oficials) tot el ventall de mitjans de comunicació, consultant, per exemple, la [Recomanació CM/Rec \(2009\) 1](#) del Comitè de Ministres als Estats membres sobre la democràcia electrònica, així com la [Recomanació Rec \(2004\) 15](#) del Comitè de Ministres als Estats membres sobre la governança electrònica (e-governança);
  - ii. mecanismes de decisió més deliberatius, és a dir, que incloguin l'intercanvi d'informació i opinions (per exemple, reunions públiques; assemblees i jurats i les diferents formes de fòrums, grups i consells ciutadans i de comissions públiques que tinguin com a funció aconsellar o formular propostes; o les taules rodones, els sondejos d'opinió i les enquestes als usuaris);
4. implementar o, si escau, millorar les disposicions legals o reglamentàries que permetin:
  - i. peticions o demandes, propostes i queixes adreçades pels ciutadans i les ciutadanes al consell local o a l'administració local;
  - ii. iniciatives populars dirigides als òrgans electes per tractar qüestions específiques amb l'objectiu de donar resposta a la ciutadania o iniciar un procediment de referèndum;
  - iii. referèndums de consulta o presa de decisió sobre qüestions d'importància local, organitzats per les autoritats locals per iniciativa pròpia o a petició de la població local, d'acord amb el Codi de bona conducta en matèria de referèndums adoptat per la Comissió Europea per la Democràcia a través del Dret (Comissió de Venècia, CDL- AD(2007)008rev);
  - iv. mecanismes per a la cooptació de la ciutadania en les instàncies de decisió, inclosos els òrgans representatius;
  - v. mecanismes per implicar la ciutadania en la gestió (comitès d'usuaris, juntes de cooperació, gestió directa dels serveis per part dels ciutadans i les ciutadanes, pressupostació participativa, etc.);
5. incrementar la influència de la ciutadania en la planificació local i, de manera general, en les decisions estratègiques a llarg termini; en particular:
  - i. donar als ciutadans i les ciutadanes la possibilitat de participar en diferents fases del procés de presa d'aquestes decisions. Aquestes fases poden ser les següents: elaboració, adopció, posada en marxa, avaluació i reformulació de polítiques locals;
  - ii. il·lustrar cada fase de la planificació amb una documentació clara, intel·ligible i fàcilment accessible al públic, fent servir, si és possible, a més dels mitjans tradicionals (mapes, maquetes, suports audiovisuals), els mitjans que ofereixen les noves tecnologies;
6. desenvolupar mecanismes que permetin recollir sistemàticament les reaccions dels ciutadans i les ciutadanes per implicar-los en l'avaluació i la millora de la gestió dels afers i la prestació de serveis locals,

com ara sondejos, panells d'usuaris i indicadors de rendiment, o en l'elecció entre diferents prestadors de serveis, a fi de millorar la qualitat de les decisions i els serveis i augmentar-ne la responsabilitat;

7. assegurar-se que la participació ciutadana tingui un impacte real en el procés de presa de decisions, que els ciutadans i les ciutadanes estiguin ben informats sobre els efectes de la seva participació i que vegin resultats concrets. No obstant això, les autoritats locals haurien de ser honestes amb la població pel que fa als límits de les formes de participació proposades, i evitar suscitar expectatives exagerades sobre la possibilitat de tenir en compte els diferents interessos en joc, especialment quan es tracta d'escollir entre interessos contraris o de prendre una decisió sobre el racionament dels recursos;

8. fomentar i reconèixer degudament l'esperit de voluntariat existent en moltes col·lectivitats locals, per exemple mitjançant programes de subvenció o altres formes de suport i foment de les organitzacions sense ànim de lucre, voluntàries i comunitàries, dels grups d'acció ciutadans, etc., o bé mitjançant l'elaboració de contractes o acords entre aquestes organitzacions i les autoritats locals, relatius als drets, les funcions i les expectatives respectives d'aquestes parts en les seves relacions mútues;

9. desenvolupar estructures participatives de proximitat que permetin a la ciutadania influir en les decisions sobre inversió pública, zonificació o prestació de serveis, o assumir la gestió d'espais públics i instal·lacions locals, etc., per exemple, mitjançant consells i fòrums de barri, la pressupostació participativa o grups de voluntariat.

IV. Accions i mesures específiques per donar suport a les categories de ciutadans i ciutadanes que, per raons diverses, tenen més dificultats per participar

Els Estats membres haurien de:

1. recollir regularment informacions sobre la participació de les diferents categories de ciutadans i ciutadanes i verificar si algunes d'aquestes estan subrepresentades en els organismes electes o poc presents, pràcticament absents, en les formes de participació electorals o directes, tenint en compte la composició cada vegada més diversa de les societats europees i la importància de les societats inclusives;

2. definir objectius relatius a la realització de determinats nivells de representació o de participació dels grups de ciutadans implicats i elaborar mesures específiques per incrementar les seves possibilitats de participació, per exemple:

i. preveure, per als grups de ciutadans en qüestió, una política activa de comunicació i d'informació, incloent-hi, si escau, campanyes mediàtiques adaptades a fi d'estimular-ne la participació (per a això es podria utilitzar un llenguatge, uns mitjans i un estil específics que responguin a les necessitats de cada grup);

ii. introduir formes institucionals de participació específiques, dissenyades, en la mesura que es pugui, amb consulta prèvia als grups de ciutadans la participació dels quals es vol fomentar;

iii. designar un funcionariat específic per fer un seguiment de les qüestions que afecten els grups de persones que tenen més dificultats per participar, traslladar als òrgans de decisió les seves peticions de canvi i informar les persones interessades dels progressos fets i del seguiment (positiu o negatiu) donat a les seves demandes;

3. pel que fa a les dones en particular:

i. posar en relleu la importància d'una participació equilibrada entre dones i homes en els organismes de decisió, i estudiar les mesures que podrien facilitar la conciliació entre la implicació política activa i la vida personal i professional;

ii. considerar, si és possible des d'un punt de vista jurídic, la introducció de sistemes de quotes obligatòries o recomanades sobre el nombre mínim de candidats d'un mateix sexe que poden figurar en un cens electoral, o una quota de llocs reservats a dones dins d'un consell local, l'òrgan executiu local i diferents comitès i comissions establerts pels òrgans locals d'acord amb la Recomanació [Rec \(2003\) 3](#) del Comitè de Ministres als Estats membres sobre la participació equilibrada de dones i homes en la presa de decisions polítiques i públiques;

4. pel que fa als infants i els joves en particular:

- i. desenvolupar l'escola com un espai comú important per a la participació dels joves i per al procés d'aprenentatge democràtic;
- ii. promoure les experiències de tipus "consells d'infants" i "consells de joves" en l'àmbit municipal, ja que constitueixen, a més d'oportunitats de diàleg amb els membres més joves de la societat, veritables mitjans de formació en ciutadania local;
- iii. promoure les associacions juvenils i contribuir particularment al desenvolupament de formes i estructures flexibles de vida associativa, com ara els centres de joventut, posant en relleu en aquest context la capacitat dels joves d'elaborar per si mateixos projectes i de posar-los en marxa;
- iv. considerar l'escurçament de l'edat mínima per votar i ser elegible en eleccions locals, i per participar en referèndums, consultes i iniciatives populars en l'àmbit local;
- v. tenir en compte les moltes altres iniciatives suggerides per la Recomanació [Rec \(2004\) 13](#) del Comitè de Ministres als Estats membres relativa a la participació dels joves en la vida local i regional, la Recomanació CM/Rec (2012) 2 del Comitè de Ministres als Estats membres relativa a la participació dels infants i els joves de menys de 18 anys, i la Recomanació 1864 (2009) de l'Assemblea Parlamentària per promoure la participació dels infants en les decisions que els afecten;

5. pel que fa a la gent gran en particular:

- i. preveure i promoure la possibilitat per a les persones grans de participar plenament en tots els aspectes de la vida pública local, i animar-los a fer-ho, tinguin l'edat que tinguin;
- ii. elaborar i promoure formes i estructures flexibles per a la participació de la gent gran, com els consells consultius adequats, tenint en compte la Recomanació CM/Rec (2014) 2 del Comitè de Ministres als Estats membres sobre la promoció dels drets humans en les persones grans;

6. pel que fa a les persones amb discapacitat:

- i. crear i promoure possibilitats per a les persones amb discapacitat de participar plenament en tots els aspectes de la vida pública local, prendre les mesures necessàries per permetre'ls aquesta participació i animar-les a fer-ho;
- ii. desenvolupar i promoure formes i estructures adequades de participació, eliminant obstacles i proporcionant l'assistència apropiada necessària, amb vista a implicar les persones amb discapacitat, com ara els consells consultius, tenint en compte la Recomanació CM/Rec (2011) 14 del Comitè de Ministres als Estats membres sobre la participació de les persones amb discapacitat en la vida política i pública;

7. pel que fa als ciutadans estrangers³ en particular, fomentar la seva participació activa en la vida de la col·lectivitat local sobre una base no discriminatòria, seguint les disposicions del Conveni sobre la participació dels estrangers en la vida pública local de 1992 (STE 144) o, almenys, inspirant-se en els mecanismes que preveu aquest conveni, encara que no hagi estat ratificat per l'Estat membre.

[1] D'acord amb el Conveni sobre la participació dels estrangers en la vida pública local (STE 144 - cf. article 2), l'expressió "ciutadans estrangers" es refereix a les persones que no tenen la nacionalitat de l'Estat en qüestió i que resideixen legalment en el seu territori.

[2] A l'efecte de la Recomanació CM/Rec (2017) 5 del Comitè de Ministres als Estats membres sobre les normes relatives al vot electrònic.

[3] D'acord amb el Conveni sobre la participació dels estrangers en la vida pública local de 1992 (STE 144 - cf. article 2), l'expressió "ciutadans estrangers" es refereix a les persones que no tenen la nacionalitat de l'Estat en qüestió i que resideixen legalment en el seu territori.

Documents relacionats

– Reunions

[1311a reunió dels delegats dels ministres \(21 de març de 2018\) - Reunions 2018 /](#)
21 de març de 2018 / francès

– Comitè de Ministres; Consell d'Europa

[CM\(2018\)13-final](#) / 21 de març de 2018 / francès / CM-Públic

Comitè Europeu sobre la Democràcia i la Governança (CDDG) - Exposició de motius a la Recomanació
CM/Rec (2018) 4 sobre la participació ciutadana en la vida pública local [1311a reunió]